Leto XIV. V Celju, dne 22. januvarja 1904. l. Štev. 6.

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine" v Celju.

Slovenci konjiškega okraja, ganite se!

Čudno življenje vlada v konjiškem okraju; ustanavljajo se politična društva, izobraževalna društva, čitalnice, ki priredijo vsako leto enkrat shod ali tudi veselico, toda kakega očividnega napredka v narodnostnem oziru pač ni opažati. Konjice so še nemčurske, Loče tudi, ravnotako Vitanje, pa tudi Zreče ne kažejo posebno narodnega lica.

Tukaj pač razvijajo Slovenci pri volitvah vse premalo agitacije, nimajo pravega poguma s krepko roko poseči v nemčursko prhljad. Čakajo na to, da jim bodo omenjeni kraji sami pocepali v roke kot zrela jabolka. Tako komodni pač ne smete biti! Prislovica pravi: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal, a vi si niti sami nočete pomagati!

Kdor le količkaj motri ta gnili nemškutarizem, bode pač priznal, da je vse smetno, vse na veter. Najmanjši piš, in cela piškava zgradba se zgrudi na kup. Nemčursko politiko vsega okraja vodi graščak Posek na Pogledu, (kaj ne, to zveni pristno po tevtonski?) kateremu pomaga njegov sodrug Pučnik, rojen na Blatu tik Konjic, (zopet ime, ki ga je klical Armin že Tevtoburškem lesu?).

Dovolite majhno psigodbo: Bilo je pred par desetletji; Josip Pučnik je trgal hlače po klopeh celjske gimnazije, kar sreča na ulici volilnega moža, ki je prišel k deželnozborskim volitvam v Celje. Pozdravi ga tako-le: „Vi bodete pa gotovo volili z nemčurji?"

Ta značilna dogodba naj bo samo v spoznavanje lepega značaja tega gospoda. Ta dva moža sta po svoje sestavila okrajni zastop, okr. šolski svet, upravo loške občine in slično. Da pa ravno taki „pristni" Nemci v teh konstitucijah prav po „očetovsko" skrbijo za ljube Slovence, je seveda zgodovinsko potrjena resnica.

O g. Posek (Possek in Poglet, po Levčevem pravopisu kali?) „so" skrbni oče svojim podložnim. Splošno je znano, da vozniki vedno kolnejo lužaste okrajne ceste, in nedolžne klance, da se na vsako pomlad zapelja kje na cesto plaz, tako da je ubogim voznikom oškrtan že itak pičel zaslužek, skrbi pa za bike, saj ima vedno po dva ali tri na Pogledu, in še mnogo drugih dobrot dajejo dobri gospod.

Seveda je tudi njegovo delovanje v okr. šolskem svetu, ki ima same za okraj „zaslužne" može, kakor razun njegove „visokosti": Hafenrichter v Oplotnici, Hofbauer v Vitanju, Lauritsch — in drugi enaki — v Konjicah najbolj plodovito. Slovenski učitelji so kar ginjeni milosti, ki prihaja od g. Poseka.

Če dovoli slavno uredništvo, še v kratkem nekaj zanimivega izza kulis okr. šol. sveta o „njega" visokosti.

Da je tudi kmetijska podružnica, katere udje so seveda sami „kmetje", pod tem pokroviteljstvom, menda ni treba omenjati, in zasluge te filijalke za okraj so „nevenljive". — O Bog daj še dobremu gospodu v sedanjih zastopih vživati mnogo let v veselju in zdravju! Toda če ravno v srečnem predpustu, v tem oziru burke na stran.

Potrudite se, da ne bo konjiški okraj izmed zadnjih utiral pot slovenskemu narodu. Probujajte ljudstvo, posebno Loče so potrebne politiškega društva, snujte na potrebnih krajih bralna društva, agitirajte za časa volitev, podrejajte svoje raznobojne nazore v takem času glavnemu smotru. Ta nesrečni separatizem nas Slovence toliko ovira, da ne dosežemo nikjer nič velikega. Tisti, ki se smatrate narodnim voditeljem, zaslužite si res to čast, ne dajte e izrabljati.

V Ločah bodo na spomlad občinske volitve. Vsi, ki imate tamkaj volilno pravico, na poprišče, iz Žič, Št. Jerneja, Konjic, posnemajte naše narodne sovražnike. Če ste sami prekomodni, dajte zavednim možem pooblastila, pa tudi Ločanov je nekaj vrlih, ki niso pod Posekovim absolutizmom, tudi ti naj agitirajo. Gotovo se bode oholim nemškutarjem stolec podrl.

Pripravljajte se pa tudi že zdaj na nove volitve v okrajni zastop, saj že niso daleč, glejte da dobite v veleposestvu, le ne letargije, ali celo nesrečne resignacije. K kratkih letih naj postanejo razmere takšne, kakor si jih želimo vsi. Torej, še enkrat, Slovenci konjiškega okraja, ganite se!

Politični shod pri Sv. Rupertu v Slov. goricah.

Tako dobro obiskanega shoda v šentlenartskem okraju že dolgo ni bilo kakor zadnji politični shod dne 17. prosinca. Prostrana dvorana stare šentrupertske šole je bila natlačena mož iz naše šentrupertske ter bližnje šentlenartske in svetobarbarske župnije.

Ko otvori pooblaščenec političnega društva zborovanje, nastopi priljubljeni naš poslanec, kmet Ivan Roškar. Burno pozdravljen od navzočega občinstva, nam je v poljudnih in preprostih

LISTEK.

Stražar na svetilniku.

(Pripovedka, H. Sienkiewicz; prevel Iv. Vuk.)

I.

Nekega dne se je dogodilo, da je brez sledu izginil stražar na svetilniku v Aspinwallu, ne daleč od Paname. Ker se je pa to dogodilo ob času velike burje, so mislili vsi, da je nesrečneža zalotil vihar in da so ga valovi odnesli. To je bilo tem verjetnejše, ker drugi dan niso našli njegovega čolniča, ki je navadno stal v malem zalivu tik svetilnika. Tako je postalo mesto stražarja na svetilniku prazno in se je moralo zopet oddati. To že zato, ker je bil ta svetilnik zelo važen za domači promet in brodove, ki so vozili iz New Yorka v Panamo. V moskitskem zalivu je mnogo majhnih otočičev in skal, zato je že vožnja po dnevu nevarna; po noči pa posebno, ko se kadi megla, ki se zelo rada vlači nad ekvatorijalnim morjem, popolnoma nemogoča. Tedaj je svetilnik edini kažipot mnogobrojnemu brodovju, ki plove v onem kraju.

Da se nadomesti nov stražar na svetilniku, je skrb konzula Zedinjenih držav, ki stanuje v Panami. A to ni mala skrb: prvič, ker se je moral stražar kmalu nadomestiti, a drugič, ker je stražar moral biti vztrajen in natančen človek in se zato ta težka služba ni mogla podeliti komurkoli; tretjič pa je bilo zelo malo ljudi, ki bi si želeli dobiti to službo. Življenje na svetilniku je težko, enolično in dolgočasno, ter ni za pomehkuženo ljudstvo tamošnjih krajev, ki se samo razveseljujejo. Stražar na svetilniku je pravi suženj, ker ne sme niti v nedeljo zapustiti svojega mesta. Na čolniču mu dovažajo vsak dan hrano in vodo iz Aspinwalla, a potem se zopet vrnejo in na majhnem otočiču ne ostane živa duša razun stražarja na svetilniku. Stražar stanuje na svetilniku, ga drži v redu, daje po dnevu znake z raznobojnimi zastavicami, ki značijo stanje barometra, a ponoči prižge luč. To sicer ni veliko delo, ako bi se ne trebalo spenjati po stopnicah, ki so zelo strme in dolge, predno dospe do vrhunca. In to je moral storiti čestokrat na dan. V obče je to življenje, življenje samotarja, da še več: življenje jetnika. Ni torej čudno, da je gospod Folcombridge bil v velikih skrbeh, ko je moral poiskati drugega stražarja. Zato pa je bil neizmerno vesel, da se mu je javil prosilec za to mesto. Bil je to starec kakih sedemdeset let, a še vedno čvrst in močan. Obnašal se je in govoril je kakor izkušen vojnik. Brada mu je bila že bela, lice mrko in ožgano, kakor kakega Kreola. Iz njegovih modrih in nežnih očes pa se je videlo, da ni sin južnega podnebja. Obraz mu je bil nabran in gubav, a dobročuten in pošten. Na prvi pogled se je prikupil gospodu Folcombridgu. Začel ga je izpraševati:

Od kod pa ste?

Poljak sem.

In kaj ste delali do sedaj?

Potoval sem po svetu.

Stražar na svetilniku mora biti vedno na svojem mestu.

Jaz potrebujem mir.

Ste li že kje služili? Imate kaka spričevala ali dokaze, da ste bili vestni in pošteni v službi.

Starec izvleče iz svojega telovnika ostanek stare svile, ki je bila podobna krpici kake zastave. Razmota jo in reče:

Evo imate dokaze! To spričevalo sem dobil leta tisoč osem sto in trideset; oni drugi je španski. Tretji list je častne legije; četrtega sem dobil v Ogrski. In v Zedinjenih državah sem se boril v zadnji vojski, na kar so mi dali oni spis.

Gospod Folcombridge vzame spis in čita.

Hm, Skawinski vam je ime . . . Hm, oteli ste dve zastavi v eni bitki . . . Da, vi ste bili hraber vojak . . .

Pa hočem biti tudi vesten stražar na svetilniku.

Ali na svetilniku boste morali plezati po dolgih in strmih stopnicah. Ali imate zdrave noge?

lahko umevnih besedah načrtal sestavo sedanjega deželnega zbora, iz katerega poročila so navzoči zamogli razvideti, kako težavno stališče imajo naši gg. poslanci v deželni hiši.

V svojem čez poldrugo uro trajajočem govoru nam je marsikatero zanimivost deželnega zbora razkrinkal, posebno o brezplačni delitvi amerikanskih trt, na kar so ga tudi naši kmetje opozarjali, da večina njihovih prošenj za brezplačno podelitev trt pride nazaj od slavnega de želn. odbora z opombo, da so vložene prezgodaj ali prepozno. Radi te pritožbe s strani občinstva je dejal g. poslanec, da so tudi proti tej nerednosti naši zastopniki vložili protest.

Ob mnogem drugem je poslanec omenil, da je za sedemletno šolo. Kmetski otroci naj bi brez oproščenja hodili šest let v šolo, začenši s 7. letom, sedmo šolsko leto pa bi naj bil izključno nadaljevalni tečaj, posvečen kmetijski stroki, vrhu tega pa naj bi se vpeljala nedeljska ponavljalna šola. On misli staviti ta predlog v tem zmislu in na njegovo vprašanje izjavijo zborovalci, da se strinjajo s tnm predlogom.

Po govoru je vstajal kmet za kmetom ter vprašal g. poslanca za to in ono. Tu se je videlo, da ima kmet največje zaupanje v brata sotrpina saj pa tudi nihče iz lastne izkušnje ne pozna želja in teženj našega kmeta tako dobro kakor kmet sam.

Ker je drugi poročevalec o državnem zboru in drugih narodnih razmerah bil zadržan, se je na to shod zaključil ter se soglasno in z ogorčenjem glasovalo za sledeče resolucije:

1. Politični shod pri Sv. Rupertu v Slov. goricah izreka nezaupnico vladi in ministrskemu predsedniku Körberju, ki neprestano dela najhujše krivice Slovencem na Štajarskem, Koroškem ter drugod, in terja od slovenskih poslancev, da nastopijo z vso odločnostjo in brezobzirnostjo v deželnem in državnem zboru.

2. Shod opozarja visoko vlado na izzivno pristransko nacijonalno postopanje vladnega ko misarja pl. Loranga. Vlada naj istega kakor sploh pristranske nacijonalne uradnike pouči, kako jim je postopati v c. kr. glavarstvu, ki šteje več nego $^7/_8$ prebivalcev Slovencev.

3. Shod protestira proti nepravilnemu razdeljevanju trt iz deželnih trsnic in prosi gosp. poslanca in deželnega odbornika Robiča, da se prepreči vinogradnikom kmetom pogubonosno, naravnost tihotapno razdeljevanje trt na graščake in druge bogataše.

4. Zborovalci se zgražajo nad dejstvom, da se štajarski ces. kr. namestnik grof Clary še ni naučil jezika, katerega govori ena tretjina prebivalcev in da so slovenski deželni poslanci toliko pohlevni, da niso terjali, da bi pri otvoritvi deželnega zbora izpregovoril c. kr. namestnik in deželni glavar slovenski, ter da nemško-nacijonolna večina prezira vse naše narodne in gospodarske terjatve, vsled česar enoglasno zahtevajo proč od Gradca.

5. Zborovalci so ogorčeni nad ošabnostjo šentlenartskih odpadnikov, ki so le s pomočjo slovenskega denarja rešeni gospodarskega pogina pri znanem polomu „foršuskase“, ter opozarjajo okoličane, da se z vso vnemo poprimejo gesla „svoji k svojim“.

6. Shod opozarja vse višje in nižje duhovske in posvetne urade na Južnem Štajarskem, ki so v slovenskih rokah, da se vendar enkrat zavedajo ter edino slovenski uradujejo.

7. Shod opominja Slovence na Kranjskem, naj vendar store že korake, da si osnujejo slovenske meščanske šole, gimnazije in realke slovenske, da si jih bomo po njih vzgledu tudi mi obmejni Slovenci uredili ter tem ložje terjali.

8. Zborovalci so trdno prepričani, da bo le tedaj zamogel uspešno napredovati slovenski narod na vseh poljih, ko bo imel vse nižje in višje šole s slovenskim učnim jezikom. Zato zahtevajo slovenske meščanske, obrtniške, gospodarske šole, slovenske gimnazije, slovenske realke, slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Avstrija se mora federativno preosnovati; vsaka narodnost mora imeti svojo samoupravo. Slovencem napočijo boljši časi šele tedaj, ko bo vzdrževala vse Slovence upravna pokrajina Slovenija.

Prihodnji mesec priredi društvo shod pri Sv. Antonu v Slov. goricah. Bog daj, da bi se ta shod tudi tako dobro obnesel. Ali vendar eden nedostatek bi tu opomnili, da bi si naše društvo v prihodnje preskrbelo več govornikov, kateri bi ljudstvu popolnoma razkrinkali škorpijone s katerimi nas biča vlada ter oholi sosed Nemec. saj imamo ravno v našem okraju dovolj takih mladih za narod vnetih mož.

Celjske in štajarske novice.

— **Narodna čitalnica v Celju** vabi na plesni venček, ki ga priredi v nedeljo, dne 31. prosinca 1904 v veliki dvorani „Narodnega doma“. Neudje plačajo za osebo po 2 K, za rodbino po 4 K. Začetek ob 8. uri zvečer. K plesu celjska narodna godba. Vabilo velja kot legitimacija za vstop. Ako bi kdo pomotoma ne bil dobil vabila, se naj za isto oglasi pri tajniku čitalnice.

— **Promocija.** Včeraj je bil promoviran na graški univerzi doktorjem prava gosp. dr. teol. Matej Osenjak. Častitamo!

— **Kostumni venček**, ki se priredi v Žalcu v soboto, dne 6. svečana t. l. v gostilni „pri Kroni“ s sodelovanjem slavne vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 16 iz Zagreba, utegne, sodeč po njega pripravah, presegati vse dosedanje tukaj prirejene predpustne zabave. Razpošiljanje na ime se glasečih vabil se vrši v kratkem. Železniška zveza je jako ugodna. Vozovi so pri večernem vlaku na razpolago. Slavno p. n. občinstvo okolice Žalca s tem opozarjamo in prosimo, da se ozira pri svojih prireditvah veselic na ta dan, da bo naš ples tem sijajnejši. Ako bi se bilo pri razpošiljanju vabil morda koga pomotoma prezrlo, prosimo, da se zglasi zanje pri pripravljalnem odboru ali pa na dan plesa pri blagajni.

— **Iz Ljubnega.** Občina Ljubno je g. dr. Janeza Frischaufa, c. kr. vseučiliščnega profesorja v Gradcu, zaradi njegovih zaslug, ki si jih je pridobil za občino, imenovala častnim občanom.

— **Iz Šoštanja.** Ker je ravno predpustni čas, vršijo se teden za tednom veselice, večinoma zabavni večeri s tombolo ali plesni venčki z isto. V zadnjem času imel je tako veselico znani nemški pristaš Franc Pečnik, piše se po novi šegi „Petschnigg“. Kot izurjen oštir omislil si je slovenska vabila in posledica je bila, da je nemškega oštirja na veselici osrečilo mnogobrojno število Slovencev tako, da se je moralo v nemški gostilni z „lahterno“ iskati nemškega društva. Ta okolnost mnogobrojnega obiska dopadla se je bržkone hišnemu gospodarju „Deutsche Vereinigung“, kateri sliši na ime Karla Breznik, piše se pa Karl „Breschnigg“. Vidi se torej, da le slovenski groši niso tako okuženi, da bi zagrizeni hajlovec in zatajilec materinske narodnosti se ne poslužil slovenščine v vabilo Slovencev. Če so že naši ljudje toliko radodarni in še jim je na tem ležeče, da se kratkočasijo, bilo bi umestno, da poiščejo slovenske oštirje v trgu in okolici, kakor n. pr. pri „Budjanu, Gregorevčiču, Basistu itd. in prirede veselice, katerih se lahko naši okoličani udeležijo. Ako šoštanjski nemčurji pri nobeni priliki ne pozabijo ščuvanja na nas, bi morali tudi naši ljudje se spominjati, da je za nje sramotno, ako se zarivajo med iste. Dne 24. prosinca je veselica pri Budjanu in upamo, da se pozdravimo brez izjeme na isti, ne pa pri znanem hajlovcu.

— Iz Šmarja **pri Jelšah.** Kakor se čuje priređe tukajšnji obrtniki v kratkem veselico, katere čisti dobiček je namenjen šolski kuhinji v Šmarju.

— **Nesreča.** Pri premikanju vozov na Pragarskem je ondotni železniški premikač Gobec tako nesrečno padel pod vlak, da mu je levo roko odrezalo. Nesrečneža so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

— **V Tepanjah** bodo imeli v nedeljo, dne 24 prosinca 1904 popoldne ob 3 uri v šoli kmetijsko zborovanje, Predaval bo potovalni učitelj gosp. Goričan o vzrokih, zakaj kmetski stan na-

---

Prehodil sem peš ogromno daljavo od New-Yorka v Kalifornijo.

Dobro. Se li razumete kaj v mornarstvo?

Tri leta sem služil na ladiji, ki je lovila kite.

Vi ste mnogo doživeli in poskusili.

Samo mira nisem našel nikjer.

Kako to?

Starec zmaje z ramama.

Moja usoda . . .

Mislim, da ste za stražarja na svetilniku le malo prestari.

Gospod — reče starec naglo s tresočim glasom — jaz sem zelo vztrajen in utrjen; mnogo sem pretrpel, kakor sami vidite. Ali to mesto je ravno tako, kakršno si želim. Star sem že in želim si pokoja. Tu želim ostati, tu je moja luka. Ah, gospod, vse je v vaših rokah; kje najdem drugje tako primerno mesto? Kaka sreča, da sem se vstavil v Panami . . . Prosim vas, usmilite se me, ker Boga mi, jaz sem kakor ladja, katera se potaplja, in se bo potopila, ako hitro ne pride v varno pristanišče . . . Usmilite se me, ako hočete osrečiti starca . . . Prisegam vam, da sem pošten človek . . .

Starčeve modre oči prosile so tako nežno, da so ganile gospoda Folcombridga, ki je imel dobro in plemenito srce.

Dobro — reče za trenotek — vzamem vas: vi ste stražar na svetilniku.

Na starčevem obrazu se pojavi neizrekljiva radost.

Hvala!

Ali hočete že danes iti na svetilnik?

Hočem.

Dobro. Samo eno še. Za vsak pregrešek bodete odpuščeni iz službe.

Razumem.

Še isti večer, ko se je solnce potopilo v morju ter je jasni dan zamenila črna noč, je bil novi stražar na svojem mestu in v svetilniku je spet gorela luč in obsevala morske pečine. Noč je bila mirna in tiha, prava ekvatorijalna noč, polna jasne megle, ki je krog bledega meseca delala nejasne in čudne kolobarje. Le morje je šumelo, ker je vel južni veter. Stawinski je stal na svetilniku ter zrl naokolu. Zbiral je svoje misli in premišljeval o svojem novem položaju. Ali njegove misli so bile raztresene in nikakor jih ni mogel spraviti v pravi tir. Zdelo se mu je, da je podoben preganjani zverini, ki se je slednjič skrila pred svojimi preganjalci v nepristopno mesto. Sedaj je prišel zanj čas pokoja in miru. In to čustvo mu je vzbujalo v duši neizrečno sladkost in milobo.

Na tem majhnem otočiču se je lahko rogal prejšnjemu pustolovskemu življenju, prejšnji ne volji in bedi. Bil je v resnici kakor ladja, koji je vihar polomil jarbole, raztrgal jadra in potrgal konopce ter jo vrgel valovom, a se je vendar srečno rešila v varno luko. Vse slike tega burnega življenja so mu vstajale pred dušo in on se je radoval mirne bodočnosti, ki ga je čakala. Del svojih dogodkov je pripovedoval gospodu Folcombridgu, večina teh se pa že sam ni več spominjal. Bil je povsod nesrečen, kjer koli je postavil svoj šotor in zapalil ognjišče, da se stalno naseli. Nenadna burja mu je raznesla ves šotor, pogasnila ogenj, njega pa vrgla propasti in bedi. In sedaj, ko je s svojega svetilnika gledal morsko gladino, se spomni vsega, kar je doživel. Vojskoval se je v vseh štirih delih sveta in povzročil s svojim pustolovjem večkrat zmago. Težko in pošteno je prislužil večkrat lepo svotico in je ob enem kmalu zgubil v največji opreznosti in varčnosti. Bil je v zlatih rudnikih v Kaliforniji, barantal s kamelami v Afriki, služil je pri četi strelcev v Iztočni Indiji. Ko je zasnoval v Kaliforniji malo gospodarstvo, mu ga je uničila suša, potem je skušal trgovati z divjaki, ki so prebivali v notranji Braziliji, pa mu je utonila ladja v Amazonski reki. On sam pa je blodil več tednov po pustih šumah, se hranil s sadjem in bil neprestano v boju z divjimi zverinami. Potem je odprl kovačnico v gradu Heleni v Arkansasu, ki pa mu je pogorela z gradom vred. Pozneje je padel v roke Indijancev, ki bi mu bili potegnili kožo raz glave, da bi ga ne rešili kanadski lovci. Imel je tovarno smotk v Havani; tu ga je prevaril njegov drug, dokler je on bolehal. Slednjič je prišel v Aspinwall, ki je imel biti kraj vsem njegovim neprilikam. Ali kaj neki se mu mora zgoditi na tem pustem in majhnem otoku? Ne

zaduje in če mogoče, se bo pokazalo, kako se sadijo drevesa. Zanimiv utegne biti pogovor po predavanju, ako bodo možje stavili veliko vprašanj, na koje jim bo gospod potovalni učitelj odgovarjal, kajti razven domače izkušnje mu je na razpolago mnogo izkušenj z njegovih potovanj in študij po Laškem, Francoskem in Švici. Pridite tudi iz sosednjih vasi, da nas bo toliko, kakor nas je bilo na Prihovi, ko nas je bila natlačena šola in vsak je bil zadovoljen, da je prišel.

— **„Štajerčeve laži“.** „Štajerc“ trdi, da je napreden. Naši kmetje pa pravijo, da je „poreden“ ali „nevreden“. Privrženci „Štajerca“ se imenujejo „Štajerčevi ljudje“ (Štajerc-leute). Ti „Štajerčevi ljudje“ so večinoma „šnopsarji“, bivši kmetje in obrtniki, katerim se pa ne ljubi delati in kateri največ časa zasede v žganjarnah. Ti ljudje so se pri vojakih ali v službi v mestu naučili nekaj besedic nemški in si zdaj v svoji naivnosti domišljajo, da so Nemci. Med privrženci „Štajerca“ ni nobenega poštenega slovenskega kmeta, nobenega slovenskega duhovnika, nobenega slovenskega uradnika, nobenega slovenskega učitelja, nobenega slovenskega obrtnika ali trgovca — sploh nobenega zavednega Slovenca. „Štajerčevi“ privrženci so torej sami nemškutarji, ki za frakelj žganja prodajo svojo narodnost. In te ljudi imenuje „Štajerc“ slovenske „naprednjake“, dočim so vsi zavedni Slovenci, vsi naši vrli prvaki pri „Štajercu“ sami „klerikalci“, ki hočejo izkoriščati slovenskega kmeta! Kdo se ne smeje! Take „naprednjake“ mi Slovenci prav radi prepuščamo „Štajercu“, saj so drug drugega vredni.

— **Iz Žetal.** Sredi zime smo. Hrib in dol pokriva debela snežna odeja, v težkem spanju počiva vsa narava in kamor se ozreš vse je mirno in tiho. Toda spanje narave nas nikakor ne plaši temveč obdaja nas z nekakim blaženim čutstvom, kajti bliža se čas, da bodo topli vetrovi v malih dneh rešili vso naravo teških ledenih spon. Pomlad bo ponosno dvignila glavo in se le smehljaje spominjala premaganega sovražnika — zime. — Z zanimanjem čitam poročila o živahnem narodnem gibanju, ki se vrši že skoraj v najmanjši vasici; tu ustanovitev bralnega društva, tam kako zborovanje in zopet kje drugje gledališka predstava itd. Le tu pri nas je vse tiho in mirno, narodna zavest spi spanje kralja Matjaža. In zakaj? Mar nimamo mož ki bi, ako bi le hoteli, se lahko potegnili za narodove svetinje, ga podučevali in probujali? Da, da imamo jih, ali Bogu bodi potoženo, tem je, kakor se mi vidi, narodna stvar deseta briga, drugače bi ne bilo mogoče, da se v občinski sobi, v krajnem šolskem svetu, da celo pri šolskem vodstvu le v blaženi nemščini uraduje, da se nad poštnim uradom blišči samo nemški napis, da edini slovenski trgovec paradira z nemško firmo, o napisu krojača „Šneider fer Cevil und Militär“ niti besedice ne pregovorim. Vidite, ta narodna mlačnost, to narodno spanje, nas plaši in nam pogled v bodočnost nekako temni. Zatoraj možje, kateri le malo čutite za slovensko stvar, za mili naš narod, „na noge torej“, skrajni čas je; le malo dela bo treba in rešili boste Žetale temnih oblakov nemškutarije.

— **Iz Bodislavec pri Mali Nedelji.** Dne 17. preteklega meseca je umrl tukaj nenadoma kmetovalec Tomaž Matjašič, po domače Herman, star 89 let. Rojen je bil tu 17. decembra 1815 kot sin precej premožne obitelji. Bil je previden in delaven gospodar na nekdanjem plemenitaškem posestvu, zraven tega več let župan, obč. svetovalec, cerkveni odbornik, izvrsten lovec in pa čez vse vrl domoljub. Bil je velik prijatelj šoli in podpornik roditeljev, dijakov in ubogih. Bil je priden naročnik slovenskih listov. S pokojnim Matevžem Gregoričem sta bila že zdavnej začela širiti slovensko zavest, ko še drugi niso sanjali o njej. Pokopan je bil v mnogobrojnem spremstvu v grob prezgodaj umrlega svojega sina dijaka Vincencija.

— **Namesto pred oltar v smrt!** Dne 19. t. m. je umrl v Gradcu v bolnišnici usmiljenih bratov velč. gosp. Janko Škerlec, novomašnik iz lavantinske škofije. Ko je vabil meseca julija p. l. svoje sorodnike in prijatelje na primicijo, padel je tako nesrečno z voza, da si je zlomil nogo. Prepeljati so ga morali takoj v bolnišnico usmiljenih bratov v Gradec; toda ni mu bilo usojeno, da bi si učakal najveselejši dan življenja. Prej je bil poklican v boljše veselje. Umrl je vsled bolečin, k čemer je prišlo še tudi zastrupljenje krvi. Pokojnik je bil iz občeznane Škerlečeve rodbine na Pokleku v Podsredi.

Društveno gibanje.

— **XXI. občni zbor telovadnega društva „Celjski Sokol“** vrši se v soboto dne 30. prosinca t. l. ob 8. uri zvečer v čitalniški dvorani s sledečim sporedom: 1. Pozdrav staroste. 2. Čitanje zapisnika XX. občnega zbora. 3. Poročilo funkcijonarjev. 4. Poročilo žalskega odseka. 5. Volitev staroste. 6. Volitev odbornikov. 7. Volitev računskih pregledovalcev. 8. Posvetovanje o „zvezinih“ pravilih. 9. Posvetovanje o izletu v Ljubljano. 10. Slučajnosti. — K prav mnogoštevilni udeležbi vabi odbor.

— **Bralno društvo na Dobrni pri Celju** izvolilo je pri svojem občnem zboru, dne 10. januvarja 1904 novi odbor, ki se je sestavil takole: Schreiner Fr. predsednik, Jamnikar M. podpredsednik, Vebar Janez tajnik, Kuković Fran blagajničar, Rehar Anton knjižničar, Pušnik Fr., Švent Jakob in Rebernik A. odborniki.

— **Čitalnica v Mozirju,** ki obstoji že 27 let se je nanovo oživela in volila za tekoče leto sledeči odbor: gg. predsednik in knjižničar Josip Armič, podpredsednik dr. Bohm, tajnik Dragotin Pas, blagajnik M. Videčnik ter odbornika Feliks Tribuč in Franc Opat. V društveni sobi gostilne „Pri kroni“ so cenjenim gostom na razpolago sledeči časopisi: Slovenski Narod, Slovenec, Edinost, Domovina, Slovenski Gospodar, Slovan, Zvon, Dom in Svet, Jež, Škrat, Südsteierische Presse, Ring, Zeit, Wiener-Journal, Wiener Wochen-Journal, Interessantes-Blatt, Tagespost in Das Buch für Alle.

— **Kmetijsko bralno društvo Bočna** imelo je 27. decembra min. leta svoj redni občni zbor. Načelnik g. B. Dedič poroča o društvenem delovanju v pretečenem letu, iz katerega se povzame, da je društvo v tem letu zopet nekaj korakov naprej napravilo kakor: vpeljalo uzorno knjigovodstvo, pristopilo kot ud kmet. družbi kranjski, tako k sl.-kršč.-soc. zvezi v Ljubljani, naročilo svojim udom večjo množino umetnih gnojil itd. Račun se je pregledal in odobril, isti izkazuje dohodkov 183 K 67 v izdatkov 95 K 95 v torej prebitka 87 K 74 v. Blagajniku g. Fr. Ločičniku se izreče zahvala za marljivo delovanje. Izvolijo se za upravno leto 1904 naslednji gg.: načelnik Fr. Štiglic, namestnik Anton Tevž ter odbornikom Anton Črednik, B. Dedič, I. Pevec, Fr. Podbrežnik, Iv. Rajter in I. Štiglic. Sklene se naročiti na časnike: Edinost, Domovina (3 izt.), Slovenski Gospodar, Mir, Domoljub (3), Kmetovalec (4), Jež (2) in družba sv. Mohorja. Na predlog Fr. Štigliča se dosedanjemu načelniku gosp. B. Dediču izreče soglasno in z odobravanjem zahvala in priznanje, Zatem se je zborovanje zaključilo. Pripomni se še, da je bilo to društvo ustanovljeno leta 1896, da mu tudi niso pri njegovem začetku rožice najlepše cvetele, pa se je z vztrajnim in dobrim vodstvom povzpelo do tega, da se mu z lepa ni bati propada. Vrednost društvenega inventarja znaša nad 600 kron (v strojih in orodju) kakor tudi razpolaga s precejšnjo knjižnico. Gotovo da je društvo nemalo storilo in pripomoglo k splošnemu napredku in izobrazbi v naši okolici, kar se opaža na kmetijstvu, kakor tudi v tem, da ljudje marljivo čitajo časnike in knjige, posebno pa vidimo učinek v tem, da naši fantje čimdalje bolj zapuščajo nepotrebno ponočevanje, pristopajo k društvu in v mnogih slučajih pokažejo, da so zavedno-narodni. — Koliko imamo še v gornji savinski dolini krajev, vasi in župnij, kjer še nimajo nikakega izobraževalnega društva. Na noge tedaj rodoljubi! — Delo za narod je — sveto!

— k.

— **Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuja** je imelo dne 10. t. m. svoj redni občni zbor, pri katerem so bili izvoljeni: predsednikom

---

ogenj, ne voda, ne ljudje. Od ljudi ni doživel Skawinski mnogo hudega, ker je v obče naletel na same dobre in poštene ljudi.

Videlo se je, da ga z vso silo preganjajo prirodni elementi. Njegovi znanci so govorili, da nima sreče. On sam je postal pravi čudak: bil je uverjen, da ga neka zlobna in nevidljiva roka preganja po svetu. Ali o tem ni govoril, ako bi ga pa vprašali, kaka je ta zlobna roka, bi pokazal na polarno zvezdo in djal, da ima od nje vse hudo. In v resnici je to zlo bilo tako dolgotrajno in stalno, da se mu je vsak čudil, da še živi. No, Skawinski je bil trden in žilav, kakor Indijanec. Hrabrila ga je čvrsta in odločna volja. V Ogrski so ga prebodli, ker ni hotel poslušati klica naj pridrži konja in prosi za milost. In tako ga največja nesreča ni vpognila. Bil je vztrajen, kakor mravlja, ki je vlekla težo na hrib; stokrat se prevrže in strklja v dolino in zopet se plazi v hrib, dokler slednjič ne dospe. Bil je to čuden človek; kot star vojnik, ki je bil Bog ve v kolikih bitkah, videl toliko ran in krvi, je imel nežno in dobro srce, kakor dete. Sam je zbolel, ko je vladala lakota v Kubi, ker je razdaval vso svojo hrano revežem, akoravno je sam ni dobival veliko.

Imel je to dobro lastnost, da ni nikdar obupal. V največji bedi ni zgubil nade, da bo enkrat bolje. Vsako zimo je doživljal reči, na katere bi marsikateri drugi čakal leta in leta... Ali zima mineva za zimo, in Skawinski ni dočakal druzega, kakor da mu je počela siveti brada. Sprevidel je, da se je postaral in nekdanja odločnost ga je jela minevati. Prejšnja odločnost se mu je spremenila v neko detinsko nežnost, ki je bila tolika, da je brez vsakega vzroka zaplakal. Stari in hrabri vojščak je postal pravi plašljivec. Mučiti ga je jela sedaj, stoprav po dolgih letih, domotožnost, skrb za ljubo domovino, posebno ko je gledal lastavice, ali male sive tice, povsem podobne vrabcem, ali kadar je slišal kako pesmico, ki ga je spominjala detinskih pesmi od rodnega hraja. Slednjič se ga poloti ena misel, da se pomiri in odpočine. Kmalu ni imel drugih nad in želj Večni potnik bi si ne mogel želeti drugega, kakor da najde tiho pristanišče, v katerem bi mirno čakal zadnje ure. In morda samo za to, ker ga je usoda preganjala po vseh morjih in krajih, morda je samo zato mislil, da ni lepšega, kakor tiho in mirno življenje. In v resnici je našel tako srečo, pa bil je tako malodušen, da ni mogel verovati, ker se mu je zdelo, kakor sladek sen.

Ničesar se ni več nadjal in vendar je v dvanajstih urah našel trenotek, da je moral reči, na celem svetu je za me najljubši. Ni torej čudno, da je zvečer, ko je prižgal luč na svetilniku, bil srečen in si ni upal vprašati, je li to resnica ali sanje. Med tem mu je vse kazalo, da je resnica. In tako mu je minevala ura za uro in on je stal na svetilniku. Gledal je v morje tako radostno in zadovoljno, da bi si mislil prvikrat ga gleda. Svetloba s svetilnika je padala daleč v morje in se poizgubljala v pusti črni daljavi. Zdelo se je, da ta daljava požira svetlobo. Šumeči valovi so se gibali iz puste teme, se lomili ob pečine majhnega otočiča ter se rumenili pod rdečimi žarki luči svetilnika. Jug je vel silneje in morje je stopalo na pesek otočiča. Skrivnostni govor neizmernega morja je bil vedno silneji in silneji ter je sčasoma postal kakor grom topov, ali šum ogromnih pošasti, s časom se zopet spremenil v daljni govor ljudskih glasov. In zopet je starec čul, kakor tiho zdihovanje, kakor tiho roganje in psovke. Slednjič so zakrili oblaki bledi mesec. Od zapada pa je privršal vihar in gromadil vodo v valove, polne belih pen, ki so udarjali ob vznožje samega svetilnika. V daljavi je vršela burja. Na burni morski gladini zasvetilo se je nekoliko zelenih svetilk, ki so visele na jarbolih raznih ladij. Te svetilke so se dvigale in padale, kolebale na desno in levo in za čas izginjale. Skawinski se poda v svojo sobo. Vihar je rastel od ure do ure; ljudje na morski površini so se borili s temo in razburkanimi valovi. Ali v sobi je bilo vse tiho in mirno. Jek burje ni prodiral skozi močno in debelo zidovje in enakomerno tik-takanje ure zazibalo je starca v sladak in krepilen sen.

(Konec prihodnjič.)

g. Ivan Veršič, kmet; podpredsednikom č. gosp. župnik Leopold Skuhersky; tajnikom in knjižničarjem g. učitelj Pavel Fere; blagajnikom gosp. nadučitelj Mihael Vaulnik; odbornikom gg. Martin Ceh, trgovec, Miklavž Kotolenko, krčmar, in Franc Kostanjevec, kmet; namestnikom pa gg. učitelj Friderik Marinič in Anton Poljanec, kmet. — Iz raznih podatkov je razviden zelo lep napredek društva, ki obeta tudi letos kakor druga leta delovati v prospeh ljudske izobrazbe in prirediti nekaj iger, zlasti v proslavo desetletnice svojega obstoja.

— **Ormoško učiteljsko društvo** si je izvolilo za tekoče društveno leto sledeči odbor: g. Anton Porekar, nadučitelj na Humu, načelnik; g. Simon Bezjak, nadučitelj pri Sv. Tomažu, podnačelnik; gosp. Adolf Rosina, učitelj v Ormožu, tajnik; gosp. Josip Rajšp, nadučitelj v Ormožu, blagajnik, gospa Micika Žolnic, učiteljica pri Vel. Nedelji in g. Anton Kosi, učitelj v Središču, odbornika.

— **Bralno društvo „Edinost" v Središču** je imelo ob obilni udeležbi dne 6 t. m. svoj občni zbor. Iz poročil se je razvidelo, da je bilo društveno delovanje v preteklem letu še dokaj dovoljno. Društvo je bilo naročeno skoro na vse slovenske liste: politične, gospodarske, beletristične ter znanstvene in humoristične. Kljub temu je bilo vendar še 52 K 14 v prebitka. Jako pridno se ljudje poslužujejo naše knjižnice. V preteklem letu se je izposodilo 296 knjig. Gotovo bi se to število podvojilo, ko bi bila knjižnica še bolj obsežna. Veliko dobroto bi izkazali slovenski rodoljubi, ako bi blagovolili naši knjižnici podariti kaj knjig. Dajmo ljudstvu čtiva, da se izobrazuje! — Pri volitvi v novi društv. odbor so bili izvoljeni vsi dosedanji odborniki s predsednikom vred namreč: g. M. Šinko, bivši prof. in župnik v p. predsednikom, gosp. A. Kren tajnikom, g. Fr. Mlinarič blagajnikom, g. J. Borko, gosp. J. Šinko in g. J. Zadravec odbornikom ter gosp. Srečko Dogša knjižničarjem. Ker prireja sedaj „Gospodarska zadruga" zimske poučne večere, zato se sklene pričeti v februvarju z društvenimi zabavnimi večeri. Končno se je sklenilo prirediti gledališko igro „Deseti brat" dne 7. februvarja, na kar že sedaj opozarjamo. Gledališke vaje se že prav marljivo vrše in tako je pričakovati lepega uspeha v vsakem oziru.

— **Kmetsko bralno društvo na Hajdini pri Ptuju** bo imelo na svečnico dne 2. svečana po večernicah v Graharjevi gostilni svoj občni zbor s tamburanjem, petjem, šaljivim prizorom in srečolovom. Vse ude in prijatelje našega društva vljudno vabi odbor.

— **Vabilo k** občnemu zboru „Savinske podružnice slov. planinskega društva, ki se vrši na Svečnico t. j. 2 svečana 1004 v sobi okrajnega zastopa v Gornjemgradu ob 2 uri popoldne. Spored: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo o delovanju v minolem letu. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Proračun za leto 1904. 5. Predlogi in nasveti. — Ako bi se ob 2. uri ne zbralo dovolj članov, potem se vrši drugi občni zbor ob 3. uri isti dan po ravno tem sporedu ob vsakem številu navzočih. Odbor.

— **Bralno društvo kapelsko** je imelo dne 10. januvarja 1904 občni zbor. Po pregledu in odobrenju računa vršilo se je zapisovanje udov, katerih se je oglasilo 63. Nato se je volil novi odbor, in sicer: Jakob Zemljič predsednik, Ferd. Jurjevič ramestnik, Vekoslav From tajnik, Golob Jože knjižničar, Davorin Meško blagajničar, Janez Horjak odbornik. Vel. g. potovalni učitelj Belé nam je nato jako poljudno razlagal vprašanje „Kako ravnati z novimi nasadi", za kar se mu najiskreneje zahvaljuje odbor.

— **Bralno društvo pri Sv. Križu na murskem polju** si je izvolilo na občnem zboru dne 17. t. m. ta-le odbor za l. 1904: Predsednik čast. gosp. M. Semljič, podpredsednik č. g. Jos. Weisel, tajnik Jakob Stuhec, blagajnik Josip Rep, knjižničar Josip Kosi, odbornika Josip Farkaš in Martin Topolnik. Podporna uda sta bila častiti gosp. Jakob Kosi, kaplan v Celju, in g. Ljudevit Lederhas, profesor v Ljubljani, za kar se jima izreka občna zahvala. — Draga mladina! Tvoja dolžnost je zopet, da z vsemi svojimi močmi podpiraš bralno društvo, da nikdar ne prodre naš najhujši sovražnik skupaj z giftno kroto v našo sredino. Zatorej držite visoko slov. zastavo kvišku. Da se naše društvo tako krasno razvija, se imamo zahvaliti našemu neutrudnemu gosp. nadučitelju Herzogu, da nam je izuril tako krasen pevski moški in mešani zbor. Res stalo ga je mnogo truda in potrpljenja, a dosegel je krasne uspehe. Vsa čast Vam, gosp. pevovodja! Omeniti moramo tudi naše pevke in pevce, ki štejejo sedaj v mešanem zboru 35 oseb. Posebno delotvorno moč za razvoj našega bralnega društva in pevskega zbora pa smo dobili v našem predsedniku, č. g. M. Semljiču, ki je sam izvrsten pevec in posebno vnet za razvoj našega društva. Zato smemo gledati ponosno v prihodnjost naše lepe križevske župnije.

Druge slovenske novice.

— **Državnoželezniška uprava** je izdala naredbo, vsled katere morajo njeni uslužbenci do 30. junija t. l. poravnati vse svoje dolgove ter ne smejo potem delati novih. Kdor bi tega ne storil, proti temu se bo postopalo najstrožje.

— **„Slovensko planinsko društvo"** je dobilo ravnokar svojo najnovejo podružnico v Idriji. Na zborovanju dne 11. januvarja t. l. so odobrili predložena pravila in izvolili začasni odbor.

— **O baronu Vegi** je predaval v dunajski „Leonovi družbi" profesor dr. Franc Stumpf. V debato sta posegla tudi gospoda stotnik Kavčič in Mantuani, ki sta vzbudila s svojimi podatki občo pozornost in veliko zanimanje za slavnega našega rojaka. Predavanje se je vršilo v proslavo 150 letnice barona Vege, ki bo dne 22. aprila t. l.

— **V Pulju** snujejo slovensko društvo, ki naj bi združevalo ondotne Slovence.

— **Značilna prepoved.** Cesarski namestnik je prepovedal nošnjo novih uniform laškega telovadnega društva v Trstu, ker so uniforme preveč podobne enim italijanskih vojakov.

— **Pred krogljami varni oklep** poskuša sedaj vojaško-tehnični odbor našega vojnega ministrstva. Na 150 korakov niso mogle kroglje iz Mannlicherjeve puške prodreti oklepa. Z revolverjem oddana kroglja na razdaljo enega koraka ni prodrla oklepa. Nemogoče je prodreti oklep s še tako močnimi bajonetnimi sunki. En oklep bo veljal 10 kron. Seveda ne bodo nosili vojaki takih oklepov na sebi, ampak bodo ti oklepi napravljeni tako, da se bodo lahko prenašali in bodo služili kot nekaka varnostna stojala pred pešci in pred topničarji.

— **Slovenska zmaga.** V Selcih so občinske volitve končane. Slovenci so sijajno zmagali, nemčurji so le dva odbornika priborili v I. razredu. Župan je vrlí posestnik in odločen Slovenec, Simon Pristovnik, po domače Hus. Pri nas torej vedno velja: „Slovenec na dan — nemčurji pa v kot!" Živeli zavedni Selani!

— **Celovške Nemce** je silno vznemirila vest, ki se je širila po Celovcu, da so Slovenci kupili Gorupovo hišo v Kramarjevi ulici štev. 1 in da ondi ustanove „Narodni dom". Ta vest se je pričela širiti vsled tega, ker je g. Gorup ondi sezidal novo hišo, v kateri bode tudi filijalka ljubljanske kreditne banke. Koroški Slovenci bi bili g. Gorupu gotovo hvaležni, ako bi res v tej hiši preskrbel zatiranim koroškim Slovencem to, česar se Nemci tako boje — dom s primernimi prostori, dvorano itd., kjer bi se lahko Slovenci prosto gibali.

— **Smrt na plesišču.** Blizu Trga je bil dne 10. t. m. v neki gostilni ples, na katerem je bil tudi mlad posestnik. O polnoči mu je postalo slabo in kmalu je na plesišču izdihnil svojo dušo. Zapustil je vdovo in šest nedoraslih otrok.

— **Italijanski ogleduhi.** Iz Trbiža poročajo, da so pri Rabeljskem jezeru aretovali orožniki tri Italijane — enega zdravnika, enega tovarnarja in enega bankirja. Aretovani so baje italijanski ogleduhi.

— **Razpisano** je do dne 1. februvarja mesto okrožnega zdravnika v Železni Kapli. Letna remuneracija 1000 K. — Mesto notarja v Šmohorju je razpisano do dne 31. januvarja. — V Grebinju je razpisano mesto babice do dne 30. januvarja, na Radišah do dne 10. februvarja.

— **Nesreča v predoru.** V predoru, ki ga delajo iz Loga v rajbeljske rudnike, se je pripetila v ponedeljek nesreča. Deset mož, ki so peljali noter, je prišlo na neko mesto, kjer so se vžgali plini; vsi možje so strašno ožgani. Odpeljali so jih žive na domove. — Da morajo priti tisti plini, so slutili že 14 dni, toda prave pazljivosti ni bilo, zato ta nesreča.

— **Nove razglednice.** „Vesna", društvo slovenskih in hrvatskih dijakov upodabljajočih umetnosti je založilo šest krasnih razglednic, katere slavnemu občinstvu najtopleje priporočamo. Izdelane so v modernem slogu ter predstavljajo domače slovenske motive.

— **„Südmark"** je od 16. dec do 13. jan. razdelila sledeče podpore: Šola v Zgornjem Milštatu 30 K, obrtnik naKoroškem 90 K, godbeno društvo Ptuj 200 K, učitelj na Koroškem 60 K, za juho šolarjem v Kamnici 60 K, učit. vdova na Kranjskem 50 K, učitelj na Koroškem 50 K, „Volksgenosse" na Primorskem 50 K, šola na Dholici (Koroško) 100 K koroški „Volksgenosse" 10 K (!), štipendij v skupnem znesku 100 K. — Posojila so dobili: obrtnik na Kranjskem 4000 K, učitelj na Spodnjem Štajarskem 200 K, obrtnik na Koroškem 400 K. Zanimivo bi bilo izvedeti imena obdarovancev.

— **Nove občinske volitve v Trstu** bodo tekom meseca marca. Znano je, da je upravno sodišče izreklo neveljavnost zadnjih tržaških občinskih volitev, ker mnogo volilcev ni dobilo glasovnic in obvestila za volitev. Kljub tej razsodbi je tržaški občinski svet 22. decembra m. l. volitve opetovano proglasil za veljavne. Da se more dati razsodbi upravnega sodišča postavno rešitev, je vlada morala razpustiti tržaški občinski svet, kar se je zdaj zgodilo. Sedaj nastane važno vprašanje, ostane li do konstituiranja novega mestnega sveta v funkciji delegacija, ali bode imenovala vlada vladnega komisarja, ker predmneva, da obstaja do konstituiranja novega mestnega sveta še vedno prejšnji mestni svet, odnosno cvet istega, delegacija, radi česar določa mestni statut, da ima do konstituiranja novega mestnega sveta funkcijonirati delegacija prejšnjega mestnega sveta. A današnji slučaj je drugačen ter daje vladi priliko, da imenuje vladnega komisarja.

Dopisi.

Žalec. Poročilo I. štajarskega skladišča za hmelj v Žalcu. — V prvem poslovnem letu t. j. od 1. julija 1902 do 30. junija 1903 pričelo se je delovanje zadruge šele pozno v hmeljski seziji in sicer zaradi tega, ker stavba zadružne hmeljarne in njena notranja uprava še ni bila popolnoma izgotovljena; vsled tega se tudi prvo leto ni odpisala obraba, to pa tem manj, ker je bila stavba sodnijsko veliko više cenjena od faktičnih stroškov z ustanovnimi stroški vred.

Vsekako pa moramo zadovoljni biti z računskim zaključkom prvega poslovnega leta in sicer tem bolj, ker se v njem ne uvažuje jamčena državna podpora, katera se bode v prihodnjem poslovnem letu izkazala kot vplačana. Obljubljeno nam pa je tudi od države brezobrestno posojilo 10.000 K in upati smemo, da tudi visoki deželni odbor štajarski ne bode izostal s svojo podporo.

Zadruga je imela v I. poslovnem letu vsled zgradbe „hmeljarne" denarnega prometa 195 615 K 37 v; število zadružnikov, kateri imajo vplačanih deležev po 100 K je 96, skupaj 23.400 K; zadružnikov, kateri so vplačali deleže po 4 K, pa 5, skupaj 20 K; Skupno premoženje zadruge znaša 63 519 K 96 v; dolgovi brez deležev 39.995 K 91 v; obrat hmeljarne je imel dohodkov 2123 K 82 v; obrat hmeljarne je imel stroškov 1605 K 47 v; torej dobička 518 K 35 v. Čisti dobiček cele uprave znaša 104 K 05 v, kateri se glasom sklepa današnje glavne skupščine priklopi rezervnemu zakladu.

Žalec, dne 20. grudna 1903.

Načelništvo.

Dobrna pri Celju. Ko bi ne bili vedeli, kako vsestransko izvršuje „Bralno društvo" na Dobrni svoj namen, prepričali bi se lahko predzadnjo nedeljo o priliki občnega zbora. Sicer občni zbori bralnih društev ne ponujajo navadno

kaj posebno novega ali zanimivega, a dobrnskemu bralnemu društvu se mora pripoznati, da zna tudi svojim občnim zborom vdahniti zanimivost.

Težko se je pričakoval letošnji občni zbor. Javna tajnost je namreč na Dobrni, da se „Br. društvo“ pripravlja na to, da letos obhaja dostojno svojo desetletnico. Vsak je pričakoval, da se bo na občnem zboru o tem govorilo in več ali manj tudi naznanilo, na kak način da se bo desetletnica društva praznovala.

In priznati moramo, da je društvo zadelo pravo pot. Spomnilo se je predvsem svojih začetnikov in ustanoviteljev ter enoglasno in z velikim navdušenjem volilo za častna člana vlč. gg. profesorja Josipa Kardinarja iz Celja in duh. svet. in župnika Matija Karba iz Žreč.

Prvi je osobno počastil občni zbor ter v krasnih besedah govoril o velikem pomenu bralnih društev s posebnim ozirvm na to, da bralna društva širijo dobro, koristno berilo, zabranjujejo slabo in škodljivo; nadalje da nudijo svojim udom obilo priložnosti se v gospodarstvenih in drugih stvareh izobraževati. Gromovita pohvala je bila dokaz, da je g. profesor govoril iz srca v srce.

Iz poročila odborovega smo zvedeli, da bo društvo svojo desetletnico obhajalo v bolj ugodnem času in v širjem obsegu. Delovanje društva v lanskem letu bilo je vsestransko in živahno. Skrbelo je za poučna predavanja in tudi v svojih zabavnih prireditvah ni nikdar izpustilo spred oči glavnega namena: vzbujati in širiti narodno zavest ter skrbeti za znaostveni in gospodarski pouk svojih udov in prijateljev. Udov je štelo društvo lansko leto okoli 130, in to je največje število, katero je dosedaj društvo doseglo. Društvo je imelo v svoji „Čitalnici“ na razpolago nad 20 časnikov in listov vsakovrstne vsebine. Prav marljivo so se udje posluževali tudi društvene knjižnice, katera se je lansko leto pomnožila za lepo število novih knjig.

Vsled novih prenarejenih pravil volil se je novi odbor. Izvoljeni so z eno izjemo prejšnji odborniki. Ako še pristavimo, da nas je med posameznimi točkami dnevnega reda pevski zbor prav pridno in lepo zabaval z mičnimi pesmimi, dotaknili smo se važnejših dogodkov občnega zbora. Pozabiti še ne smemo, da se bo društvena zastava hitro spomladi razvila in blagoslovila, na kar že sedaj opozarjamo sosede in domačine.

Iz navedenega lahko spoznamo, da dobrnsko „Bralno društvo“ v vseh ozirih spolnjuje svojo nalogo, in da še to zamore tudi v prihodnje; želimo mu prav veliko prijateljev in podpornikov.

Sovražnikov bi imelo dovolj na Dobrni. S strupenimi pogledi gledajo nasprotniki nanj ter porabljajo vsako najmanjšo priložnost, da bi mu škodovali, pa vsi poskusi so se do sedaj žalostno razbili ob železni vztrajnosti in premišljenem postopanju udov in odbora. In če Bog da, bo tako tudi nadalje! Kakor vse kaže, gre društvo naprej, nasprotniki njegovi pa nazaj!

Sv. Miklavž. V nedeljo, dne 10. t. m. je priredilo kmetijsko društvo za ormoški okraj s sedežem v Ormožu svoja gospodarstvena predavanja pri Sv. Miklavžu. Ob določenem času po večernicah se je zbralo okolu 60 naobraženih kmetov iz domačega kraja kakor iz Središča, Grab, Sv. Bolfenka itd., katere je načelnik gosp. inž. Lupša prijazno pozdravil ter zatem pomen in delokrog tega živahno se razvijajočega društva razjasnil.

Zatem je predaval g. učitelj Kosi iz Središča o umnem ravnanju z vinsko posodo ter povdarjal, da je v prvi vrsti snaga glavna točka umnega kletarstva, kar je z vzgledi utemeljil. Nato je govornik orisal delo in ravnanje z novimi, s plesnivimi in sploh z oškodovanimi vinskimi sodi ter je končno odgovarjal na razna, od navzočih stavljena vprašanja, tako da se je razvilo prav živahno, interesantno in poučno razmotrivanje o umnem kletarstvu sploh. Stem predavanjem si je govornik zagotovil vnovič veljavo in spoštovanje v krogu vseh navzočih posestnikov.

Zatem se oglasi gosp. Šoštarič k besedi in razlaga nekatere kmetske načrte zbog vinogradništva, živinoreje, gozdarstva, kmetijske šole itd. ter stavi končno sledeči predlog:

„Zborovalci pozivljemo slavno vlado po načelništvu kmetijskega društva, da nam čim preje ustanovi na Spodnjem Stajarskem že dolgo zahtevano kmetijsko šolo“.

Potem govori g. Šoštarič nadalje o hipotekarnem razbremenjenju in pravi, da je treba pred vsem kmeta izobraziti v tem, kako da na najpripravnejši način poplača dolgove, ker tozadevno je taisti še strahovito neveden. Za to predlaga:

„Ker kmet glede kredita skoro trohice ne razume, zato navzoči prosimo načelništvo kmetijskega društva, naj deluje tudi na to, da se nam bodo važnosti najemanja kreditov in izkoriščanje istih poljudno razlaga. Predvsem pa naj imajo tisti prosilci za posojilo prednost, ki se z nzornim kmetovanjem pečajo ali druge k temu vzpodbujajo ter jih je kako kmetijsko društvo kot zato vredne priporočilo. To načelo pa naj se vpelje pri vseh denarnih zavodih“.

K temu še doda sledečo točko, katero je posebno gosp. načelnik zelo odobraval in nje pomen prav natanko razjasnil, ki se glasi:

„Posestniki takih parcel, ki le malo ali nič koristi ne donašajo, naj se od društev vzpodbujajo na to, da so tiste primerno kultivirajo, to je posekani gozdi z novimi nasajajo, opustošeni vinogradi na novo nasadijo, primerni pašniki obdelujejo in malo koristi prinašajo v pridelovanju krmilnih rastlin izpremene ter o tem vsem po strokovnih učiteljih in društvih poučijo“.

Vsi ti predlogi so se sprejeli enoglasno.

Zatem sledi predlog g. župana Mastena, ki pa se po nekaterih opazkah tudi enoglasno sprejme. Posebno g. nadučitelj Salamun ga je kot važnega zelo preporočal. Predlog se glasi:

„Akoravno priznavamo, da se uče otroci v sedanji ljudski šoli mnogo koristnega za življenje in da si gospoda učitelji prizadevajo na vso moč zadostiti vzgojni in poučni nalogi ljudske šole, vendar pa pogrešamo med šolskim predmeti za nas kmete toli važnega in potrebnega gospodarskega pouka. Današnji shod se izreče za obligatno vpeljavo kmetijskega pouka v ljudsko šolo ter poziva merodajne kroge delati na to, da se v tem oziru šolski zakon izpremeni, oziroma spopolni“.

G. Dogša predlaga, da se resolucije, sprejete dne 3. januvarja t. l. v Cvetkovcih tudi tukaj razjasnijo in dado na glasovanje. Na podlagi tega je g. inž. Lupša to tudi storil (te resolucije smo priobčili v št. 2. „Domovine“ z dne 8. t. m.), sprejele so se enoglasno.

Ker pa nadalje g župan Masten povdarja da naši posestniki iz državnih, oziroma deželnih drevesnic ali trsnic itak le prav malo dobijo, in če tudi nekaj komadov dobijo, tedaj se ti pri nas navadno ne obnesejo, zato naj bi se raje trsnice in drevesnice krajevnih društev od vlade z denarjem podpirale, s kojim si bo potem društvo že samo izgojilo kraju primernih trt ozir. dreves ter jih razdelilo med prepotrebne posestnike. Očividen vzrok za ta predlog je ta, ker v domači zemlji izgojene rastline v domači zemlji tudi bolje prospevajo kakor v tuji, kajti rastlina se privadi že od prve mladosti naprej krajevnim razmeram, ki pa so povsod drugačne.

Nadalje stavi g. župan Masten predlog, naj društvo posreduje, da potovalni učitelji svoja predavanja prirejajo po nedeljah in praznikih, kajti ob delavnikih se jih kmet ne more udeležiti ter navaja, da so se ob priliki zadnjega gospodarstvenega predavanja nekega potovalnega učitelja pri sv. Miklavžu, katero je, kakor po navadi, priredil v delavnik, udeležili le trije poslušalci, ko bi v nedeljo bil obisk gotovo veliko večji. Nato obljubi g. načelnik inž. Lupša, da bo odbor si v svesti ostal svoje naloge tudi v tem oziru.

Po teh interesantnih in važnih razmotrivanjih preide načelnik na naslednjo važno točko programa, namreč konstituiranje nove podružnice pod imenom Sv. Miklavževska podružnica. Najpoprej se je kot odbornik ormoške centrale kmetijskega društva izvolil g. župan in posojilnični načelnik Masten Franc še za načelnika te podružnice; potem so se izvolili v odbor enoglasno g. nadučitelj M. Šalamun in g. učitelj M. Veršič od sv. Miklavža, g. župan Anton Janežič iz Brebrovnika, g. Anton Pajtler iz Brebrovnika, gosp. Mihael Tomažič iz Hermanec in gosp. Ivan Lukman iz Kerčovine. Častitamo k novem uspehu!

Narodno-gospodarske novice.

Našim vinogradnikom.

(Napisal Ivan Vuk).

(Dalje.)

Metoda pa, ki se je vpeljala v Nemčiji po vinogradniku Oberlinu v Gornji Alzaciji, ki ima to dobro stran, da je zelo po ceni izpeljiva in trpežna, se imenuje

Alzacijska metoda.

Za to metodo treba čisto slabo kolje, ki ni za drugo rabo. Na obeh straneh nasajene redi se zabije poševno močan kol. Na tega se nategne žica, visoko od zemlje 2—2 m 20 cm. K tej žici se potem pripne ono slabo kolje, in to drži močno in ne pade tako hitro ter se ni treba bati pred gnilobo. Trs se razpelje na 2—3 veje, ki stoje kvišku in so dolge 40—80 cm. Vsaka od teh vej dobi en šparon od 8—10 očes. Ti šparoni se vpognejo v krog in privežejo spodaj k trsu, da je videti cel trs, kakor kak čeber z dvema ali tremi lonci. Za slučaj pomladitve se pusti reznik na 2 očesi. Vse mladike, ki stoje na šparonu, se prikrajšajo takoj po cvetu na 4 liste, t. j. da se jim pusti še 4 liste od grozda, Ostale rozge, ki poženejo od reznika in onih 4—5, ki so blizu kola na šparonu, se privežejo nanj. Za to metodo so sorte: Ruhländer, modri burgundec, vranek, pri močni rasti tudi plavec in klešec (Ortlieber).

Toliko o nekaterih metodah. Kako in zakaj se reže in na kaj vse je treba gledati, to pa se nahaja že v drugih spisih. Pazimo le na to, da se pri vseh metodah in pri vsaki rezatvi pusti zraven rodovitnega lesa tudi les, ki bo rodil prihodnje leto, ali pa da se z njegovo pomočjo trs pomladi. Zapomnimo si pa, da bo le tak les rodil, ki stoji eno leto na starem lesu, torej dveletni. Oni, ki je na starem lesu, ne da nič, ali pa le v zelo redkih slučajih. Vpošteva pa se naj, kolikor največ, da les, ki je puščen da bi rodil, bodisi reznik ali šparon, stoji nad onim, ki ni puščen za sad, nego v prvi vrsti za rast lesa in za pomladitev. Če je le mogoče, naj se les za pomlajenje tudi pusti na eno leto starem, ker nam tako tudi prinese sad. Les, ki je v prvi vrsti puščen za sad, se reže daljše kakor oni za les, ki je za rezervo ali nadomestilo. In tako razločujemo:

a) kratke reznike na 2 očesi,

b) dolge reznike na 3—4 očesa,

c) ceroneke (Streker) t. j. les od 5—6 očes.

d) kratki šparoni ali konjiči (halbbogen) na 7—8 očes.

e) dolgi šparoni ali biki (ganzebogen) na 8—10 očes.

Dolgi les da mnogo, pa bolj slabo vino, kakor kratki, ki da manje, pa dobro. Mnogo vina in izvrstna kakovost se ne data nikdar združiti, pač pa približati. In to le po pravi, prevdarjeni rezatvi. Drobno jagodnate in srednje rodovitne sorte se navadno režejo na dolgi les. Velikojagodnate in rodovitne pa kratko. Od rezi je mnogo, mnogo odvisno, kakšno in koliko vina se pridela, ker nevednega rezača vinjak (nož), odnese vina štertinjak.

Na kratko še tukaj skupaj sestavljen splošen pregled prej popisanih sort z ozirom na kakovost vina.

Za žlahtna bela vina so:

Pošip ali Mosler (žolti).
Muškat (žolti),
Beli burgundec,
Drobni ali Renski rilček,
Traminec (rdeči),
Klevner,
Zastavica ali Zierfahnler.

Srednja in slabša, pa mnogo vina dado:

Laški rilček,
Zelenčič ali Sylvanec,
Bela in rdeča žlahtnina,
Žolti plavec,
Krhlikovec (beli in rdeči),
Slankamenka.

Laški rilček in zelenčič dajeta tudi v dobrih legah in krepki zemlji vino za buteljke.

Za žlahtne črnine so:

Modri burgundec.

Srednja in slabša pa mnogo vina dado:

Modri portugizec,
Črna francoska,
St. Laurent,
Kavčina,
Vranek ali črnina,
Črni tičnik ali Wildbacher.

Amerikanska trta.

V prvi vrsti hočem tu govoriti o onih amerikanskih trtah, na katere se cepi evropejska trta. Tudi pri tej je treba na marsikaj paziti.

Amerikanska trta je doma v Združenih državah Severne Amerike, kjer raste ob obrežju rek in po bregovih ter se ovija grmičja in drevja. V Evropo so jo prinesli že davno, da jim je dičila senčnice in drevorede in se vzpenjala po zidovju hiš itd. Stem so pa tudi prinesli trtno uš iz Amerike. Kakor znano je tej uši sok te trte zopern in če je tudi napadena, vendar ji ne škoduje, ker raste zelo krepko in hitro, ter proti zaraste, kar trtna uš uniči. Za vinogradnika pa je dobila pomen ta divja trta šele tedaj, ko so na Francoskem spoznali njeno neobčutljivost zoper trtno uš. Spoznali so pa tudi, da niso vse sorte in vrste, ki so prenešene iz Amerike za rabo v vinogradih, ker nekatere niso trpežne, nekatere pa zelo izbirčne zavoljo podnebja in zemlje. Posebno se je moralo gledati na to, da so dobili trte, katerim niso izbirčne radi apnenca, ki se nahaja v zemlji, kakor amerikanskim. Po različnem križanju in izbiranju, različnih trt, so končno dosegli, kolikor se je sploh dalo. Če je namreč v zemlji preveč apnenca, dobe trte bledico (Chlorose) ter kmalu umrejo. Tudi težka, mokrata zemlja ne prija amerikancem in hitreje zamrejo, kakor evropejske. In na vse te neprilike so se morali ozirati, predno so dobili za naše odnošaje pripravno sorto ali vrsto. In tako so prišli po večletnem preskuševanju in trudu do trt, ki so sedaj znane kot najboljše za podlago pri cepljenju naših trt. Ker amerikanska trta se le tam zoperstavlja trtni uši, kjer ima ugodno podnebje in tla. Z ozirom na vse to so prišli do sledečih amerikanskih trt, ki so sedaj še najboljše za naše vinograde:

Vitis Riparia

ali na slovensko prestavljeno obrežna trta ali vodena trta, akoravno ne ljubi mokrote. Te sorte je mnogo vrst, pri katerih so pa le iste za porabo, ki imajo velike, le nekoliko zarezane liste, ravno in krepko rast ter ne delajo mnogo stranskih mladik. V tem se je najbolj obnesla neka vrsta z imenom Riparia Portalis (gloir de Mont pellier) ki ima vse te popisane lastnosti ter daje najboljše podlage. Za cepljenje naših trt je najsposobnejša, ker se rada prime in lepo raste. Najbolj ji pač prija črna, globoka, ne preveč vlažna zemlja. Raste tudi v zemlji, ki ima do 19 % apnenca v sebi. Trta je neobčutljiva zoper mraz in zoper peronosporo in druge bolezni, zato je ni potreba škropiti. Les dozori dobro.

Vitis Solonis.

Ta raste v zemlji, ki ima do 25 % apnenca in se sme saditi tudi v mokrotno zemljo. Tudi v težki in lahki zemlji raste bolje, kakor Riparia. Vendar se ta trta ne ukorenini rada ter je podvržena peronospori, črnemu paležu in drugim boleznim. Zato se pa mora pridno škropiti. Tudi mraz ji škoduje. Cepljenje se rado prime, posebno pa cepljenje na zeleno, katero lažje zaraste, kakor pa pri Portalis in Rupestris monticola. Suho cepljenje se v trsnici razločuje od drugih v tem, da ima slabejšo rast.

(Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

— **Avstrijska delegacija.** Proračunski odsek avstrijske delegacije je razpravljal o kreditu za Bosno in Hercegovino. Državni finančni minister Burian je izjavil, da bo upravljal Bosno in Hercegovino prav v duhu umrlega prednika. Razloži najvažnejše dogodke: Začela se je graditi železnica od Sarajeva do vzhodne meje, ki bo končana l. 1905. Ta proga bo koristila več skupni monarhiji, kakor zasedenima deželama, a samo ti dve nosita stroške. Kar se tiče kulturnih, gospodarskih in političnih nalog, te je že začel izpeljavati Kallay in morajo biti dovršene. Najeta posojila so deželama v veliko breme, ki se bo zlasti pokazala čez par let, ko bo treba plačati za obresti in amortizacijo 4,800 000 K. — Vsa obstoječa veroizpovedanja so pod zakonitim varstvom in popolnoma enakopravna. Najštevilnejše je pravoslavno veroizpovedanje, ki zahteva zase posebno upravo. Vlada je zato, da se to vprašanje na dobrohoten način reši. — Minister je nato razpravljal o industriji in odgovarjal na pritožbe glede konkurence bosanskega lesnega izvoza. Bosna mora svoj les spraviti v denar, in če pri nas Nemčija in celo Švedska prodajata svoj les, ima Bosna gotovo tem večjo pravico. V bosanskih gozdih ima kakih 20 000 oseb svoj zaslužek. — Proračun za Bosno in Hercegovino je bil nato sprejet.

— **Važna naredba vojnega ministrstva.** Vojni minister je izdal naredbo na vse vojaške predstojnike, v kateri se strogo opominjajo, naj ne žalijo narodnostnega in verskega čuta pri podložnih, temuč delujejo na to, da se simpatije za armado okrepijo.

— **Ogrsko.** Obstrukcija postaja od dne do dne bolj močna. Poslanci izstopajo iz Košutove stranke; poslancu Lenghyelu jih bo sledilo še kakih dvajset, ki se priklopijo obstrukcijonistom. Z dežele prihajajo poročila od volilcev, ki obsojajo sedanjo pasivno taktiko Košutove stranke. Splošno mnenje je, da se bo ministrski predsednik poslužil ostrejših sredstev proti obstrukciji, in da bo moral pokazati svojo železno roko, ako se hoče vzdržati. Parlamentarna rešitev rekrutne predloge je zopet za dolgo onemogočena, in vedno brezobzirnejše nastopajo obstrukcijonisti, da vržejo Tiszo.

— **Pravda proti dr. Potočnjaku.** „Obzor" in „Agrmer Tagblatt" sta bila zaplenjena zaradi poročila o Potočnjakovi pravdi. To je neka demonstracija državnega pravdnika Gjuričića proti sodišču. To je namreč, kakor že povedano, odklonilo zahtevo državnega pravdnika, naj se iz tajne seje odstranijo časnikarji, da se ne objavi poraz obtožbe; pač pa je sodišče zahtevalo, da se ne poroča o politični strani tajne obravnave. Tega opomina so se časnikarji tudi držali. toda državni pravdnik je zaplenil poročilo v „Obzoru" in „Agr. Tagblatu". Oba lista se pritožita ter zahtevata, naj se premesti državnega pravdnika, ki je še iz Khuenove dobe. — Dr. Potočnjak in njegov zastopnik zahtevata, naj se prečita kazenska ovadba Potočnjakova zaradi nezakonitosti pri preiskavi. Sodišče to odkloni. Obtoženec Korać izpove, da je šele decembra prišel v Pešto, brošura proti banu pa je izšla že novembra; odgovoren pa je za članke v „Crveni Slobodi". Zagovornik ugovarja, da bi se zaprisegel priča Ranko Milić, ker je kot tiskar sokriv in sovražen obtožencema. Sodišče sklene, da se Milić ne zapriseže. Milič izpove, da je brošura izšla decembra. Predsednik pravi da to ni res, ker je brošura izšla v novembru. Začudenje med občinstvom. Zagovornik želi, da je tu tudi objektivna, ne samo subjektivna krivda. Predsednik temu ugovarja.

— **Nemiri na Hrvatskem.** V občinah belovarskega okraja je še vedno upor kmetov proti uradnikom občinskega imetja. Doslej je bilo le malo spopadov, ker orožniki še vedno čakajo. Značilno za razmere pa je, da deželna uprava prikrajšuje opravičene kmete na korist nekaterih madžaronskih dostojanstvenikov. Nadžupan pl. Kukuljević in nekaj drugih madžaronov so udeleženi pri nekem premogokopu, slabega premoga pa noče nihče kupovati. Ta premog za drag denar kupuje uprava ter ga kmetom usiljuje mesto lesa. To je eden raznih vzrokov, ki so povzročili nemire.

— **Srbska.** Vse vesti o odstopu kralja Petra so zlobne nemške izmišljotine. Bivši kraljev ordonančni častnik, stotnik Kostić, je postal poveljnik kraljeve garde. Prvi načelnik v ministrstvu zunanjih zadev Bosković je na kraljev ukaz vpokojen; na njegovo mesto je imenovan tajnik pri dunajskem poslaništvu, Popović

— **Rusija in Japonska.** Ruski odgovor na japonsko noto se v kratkem pričakuje. Splošne so misli, da bode Rusija manj ali več odnehala, dvomi se pa, da bi bile te koncesije tako dalekosežne, da bi bil mir zagotovljen. Ruski vojaški oddelki v Čingvangtanu in Šanhajvanu so se umaknili v Mandžurijo. V kitajski pokrajini Pečili imajo Rusi male posadke samo v Tientsinu in Pekingu. V Port Artur so sedaj zbrane vse ruske bojne ladje, kar se jih nahaja v daljnem vztoku. V kratkem pa pripluje tjakaj še več križark in torpedovk. Vojaki na ladjah se pridno vežbajo, uče se streljati in druge stvari, da je v pristanišču življenje, kakor da bi se vojna že pričela, a vendar se vsepovsodi zatrjuje, da je mir zagotovljen. Kdor ima priliko opazovati velike bojne priprave obeh držav na licu mesta, takim zatrdilom ne more verjeti.

— **Vstaja v nemški Afriki.** Vse kulturne naprave zadnjih deset let so deloma že postale žrtva vstaje divjih Herorov. Vojna ladja „Habicht" je priplula v Svakopmund, da varuje nemške naseljence. Do 8. februvarja t. l. prispe tja še ena vojna ladja s 500 mož vojaštva in petimi topovi.

Književnost in umetnost.

— **„Izgubljena sreča".** Spisal Rud. Vrabl. Knjižica znanega mladinskega pisatelja, ki je namenjena zopet naši mladini, ima tole vsebino: „Nekoč sreča pastirček Sokolski vilo Slavjansko, katera mu razodene, da so ga vile izvolile, da reši slovenski narod. „Pusti pastirčevanje", mu pravi „in pojdi v šole, v visoke šole, da se ti razbistri in razvije um. Pojdi pozneje med tuje narode, da boš spoznal njih življenje. Potem pa pridi med slovenski narod in tedaj boš šele izprevidel, kaka vnebovpijoča krivica se godi tvojemu narodu. Sami tujci bi radi gospodarili in tlačili slovensko ljudstvo. Ko boš začutil, da si si pridobil dovolj zmožnosti — vladati slovenski domovini, pridi zopet k meni, da ti bom izročila kraljestvo in ti pokazala kraj, kjer boš imel svoj sedež". Vse to je govorila pastirčku Sokolskemu vila Slavjanska. Sedaj navaja pisatelj več žalostnih zgledov, ki se dogajajo vsak dan pri nas po šolah, cerkvah in uradih, in ki so nam živ dokaz, kako si prizadeva oholi tujec podjarmiti slovenski narod. Sokolski je postal slovenski kralj. Nosil je krono spleteno iz lipovega cvetja — znamenje plemenitega srca, v roki je imel šopek klinčkov — znamenje zvestobe slovenskega jezika, na prsih pa mu je visela podoba sv. Cirila in Metoda in sv. Mohorja; plašč pa je imel prepasan s slovensko trobojnico. „V teh znamenjih, ki sem ti jih izročila, boš zmagal", mu je govorila vila Slavjanska. „Gorje pa narodu, če mu izgine prava bratovska ljubezen, če bo začel preganjati Slovenec Slovenca. Takrat bo izgubljeno vse". Sokolski je šel v svoj grad z napisom: Slovenski dom. Na zemlji slovenski je zavladalo zdaj novo življenje — čas veselja, petja, čas zaželjene prostosti — saj je gospodarii slovenski kralj. Sovražniki našega jezika so utihnili in zapustili slovenske pokrajine. Pri vseh uradih in oblastvih so se nastavljali slovenski uradniki in povsod so se nabijali le slovenski napisi. Bujno sta prospevali družbi „sv. Cirila in Metoda" in „sv. Mohorja". Pa kmalu se je približal narodu slovenskemu konec zlate dobe. Slovenci so se začeli prepirati sami med seboj, izginila jim je bratovska ljubezen in z njo vred tudi — kralj Sokolski. V sklepni povestici „Izdajalec" pa nam slika g. pisatelj ostudno dušo človeka, ki je prodal svojo narodnost največjim nasprotnikom slovenskega naroda. G. Vrabl ima s to povestico najplemenitejši namen — vzbuditi v srcih mladine čut narodnosti, istega razširiti ter sposobnega napraviti za narodno delovanje. To delo je takorekoč prvo te vrste v naši mladinski literaturi. Zato se nam res čudno zdi, da je neki ljubljanski dnevnik zasukal vsebino te povestice na politično polje medtem, ko je drugi dnevnik udrihal po g. Vrablu, ki gotovo ni imel namena dotakniti se te ali one stranke, in kdor knjižico pazno prebere, mora tudi temu pritrditi. Seveda če kdo hoče in hoče kaj najti, lahko tudi v jajcu dlako najde, pravi pregovor. Knjižica je izšla v zalogi g. Bahovca v Ljubljani in stane 40 vinarjev. Želeti je, da bi se ta domoljubna knjižica povsod razširila.

Loterijske številke.

Gradec, 16. januvarja 1904:	76, 58, 89, 7, 80.
Dunaj, „ „ „	90, 67, 14, 26, 39

NAZNANILO.

Ker se delniška pivovarna Laški trg pregradi in z novimi stroji uredi, se p. n. odjemalci vljudno prosijo, da do meseca aprila-majnika naročé pivo direktno le pri

„Delniški pivovarni Žalec"

katera cenjene p. n. odjemalce že naprej najboljše postrežbe s svojim, po češkem načinu varjenim pivom zagotavlja.

(34) 3-1 **Delniška pivovarna Žalec.**

---

(32) **Vabilo**

na

redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Rogatcu

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, kateri se bode vršil v torek na dan Svečnice 2. februvarja 1904 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni v Rogatcu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za upravno leto 1903. 3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Razglas.

Razpiše se zniževalna dražba za nove šolske klopi za štirirazredno ljudsko šolo v Braslovčah.

Dražba se bode vršila v nedeljo, dne 31. prosinca 1904, ob 1 uri popoldne v stari šoli.

Načrt in pogoji so na vpogled v pisarni krajnega šolskega sveta.

Krajni šolski svet Braslovče

(33) 1 **Jožef Omladič, načelnik.**

Preklic.

Jaz podpisani Ant. Gregorec, vulgo Bliš, zdravnik pri sv. Marjeti, prekličem in obžalujem, da sem 1. januvarja v gostilni J. Horvata v Gorišnici gosp. F. Mikl javno obrekoval; to kar sem govoril je popolnoma ne res.

Anton Gregorec, vulgo Bliš

(35) 1 zdravnik pri Sv. Marjeti.

---

(27) 3-2

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme v trgovino mešanega blaga takoj

BOGOMIR HUDE, Tepanje pri Konjicah.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želodčnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste.

Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdaj znano domače zdravilo

trpotčev sok.

Cena stekleničici z navodilom in poštnino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-13

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju

v Varaždinu štev. 104.

Prodajalka

popolnoma izurjena v trgovini mešanega blaga poštenega značaja, z večletnim spričevalom, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme pri Ivanu

(26) 4—2 Meketu v Hrastniku.

Oblastno dovoljena razprodaja.

Radi popolne opustitve moje trgovine se bo še vsa ostala zaloga blaga po znižanih cenah razprodala.

Zaloga obsega:

Blago za moške in ženske obleke; barhente in platno; moko, kavo in drugo specerijsko blago, ki se bo vse razprodalo po znatno znižanih cenah.

Sv. Frančišek v Sav. dolini.

(29) 3—2 **Marija Moser.**

Proda se

posestvo v Malih Braslovčah

hiš. št. 17 s pritiklino. Hiša stoji ob okrajni cesti na jako obiskovanem kraju, je pripravna tudi za trgovino ter se je v isti dosedaj izvrševala **gostilniška obrt** s trafiko. Pogoji so ugodni. — Več pove lastnik

Jakob Brinovc

(31) 2—2 na Vranskem.

Kava in čaj

iz prve roke, t. j. neposredno od sadilca kave in čaja,

torej s popolnim jamstvom za pristno in nepokvarjeno kavo in čaj.

NAJNIŽJE CENE.

Najino dosti črez 100.000 oralov veliko posestvo se obdeluje **najracijonalnejše.** Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in izdatne.

Kava: Javaflor, najfinejša, 4¾ kg gld. 6·65, fina, 4¾ kg gld. 5·90. Java-brasil-mešanica 4¾ kg gld. 5·40. — **Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju.** (483) 12-9

Cenik zastonj in poštnine prosto.

Turk & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu

Via dell acquedotto 62.

Po ceni se proda 2 vagona suhih bukovih drv in 60 meterskih stotov lepe sladke mrve. Več se izve pri KAROLu CIMPERŠEK-u trgovcu v Laškem trgu.

(16) 3—3

---

(12) 3—3

Mlin

2 minuti od rudokopa, s tremi tečaji in s tremi stopami, poleg katerega je tudi hiša s 3 sobami, svinjak in nekaj zemlje, je za ceno 4400 K skupno ali razdeljeno za prodati.

Naslov se izve pri upravništvu tega lista.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema **„zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlomu in življenja".** — Ponudbe pod „1798", Gradec, poste restante.

Vožnje karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski **poštni parnik.**

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v **Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje **Red Star Linie, Dunaj IV.** Wienergürtel 20 ali pa

Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

!! POZOR !!

Vsem, kateri bolehajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava

Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh **želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. Germanova življenska esenca** pomaga **proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi**

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donaša mnogo k okrepljenju telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

K. GERMANA lekarna „pri črnem orlu"

v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke **Ljekarna k „crnom orlu" K. Germana u Belovaru.** Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljša ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš. (263) 3

Svoji k svojim!

Edina domača tvrdka v tej stroki!

Za svečnico

priporoča (21) 6—3

častitim cerkvenim predstojništvom, trgovcem in cenj. občinstvu svojo bogato zalogo voščenih sveč in zvitkov najrazličnejših velikosti in oblik, sploh vse, kar spada v to stroko.

Postrežba točna in solidna. ✻ Cene zmerne.

Lovro Pokorny

svečar v Celju

Gledališka ulica št. 5 (Theatergasse).

Edina domača tvrdka v tej stroki!

Svoji k svojim!

Naznanilo.

Ravnateljstvo registrovane zadruge **„Hranilno in posojilno društvo v Ptuji“** naznanja stem, da velja od 1. januarja 1904 naprej:

1., pri hranilnih vlogah $4^1/_4$% obrestna mera,

2., pri posojilih (novih in tistih, pri katerih obresti zapadejo še-le v letu 1904) na menice s poroki ali dolžna pisma s poroki (brez vknjižbe) $5^1/_2$% obrestna mera, oboje pa do preklica.

Na Ptuju dne 2. januarja 904.

(6) 4—4 **Ravnateljstvo.**

Zelo okusna pijača je

Talanda Ceylon-čaj

Ne razburja živcev, temveč jih blaži in krepi.

Dobiva se:

Štev. 1 v zamotih po 20, 50, 125 vinarjev
„ 2 „ „ „ 24, 60, 150 „
„ 3 „ „ „ 32, 80, 200 „

v naslednjih zalogah:

CELJE: Anton Ferjen, Josef Hasenbüchl, Josip Matić Iv. Ravnikar. VRANSKO: I. Laurič. BRASLOVČE: Josip Pauer. KONJICE: Franc Kupnik. OPLOTNICA: Alojz Walland. PTUJ: A. Jurza & sinovi. PETROVČE: Josip Polenc. RADGONA: R. Prettner. ROGATEC: Josip Berlisg. RADEČE: Iv. Haller. ŽALEC: Adalbert Globočnik. Št. PAVEL v Sav. dolini: F. Pikl. ŠT. JURIJ: F. Krasovič. LAŠKI TRG: And. Elsbacher. SLOV. GRADEC: Josip Klinger. SLOV. BISTRICA: Alojz Pinter. (474) 10-7

Poljedelci, vinogradniki in živinorejci

pozor!

Tomaževo žlindro kakor druga umetna gnojila za travnike, polja, hmelj in vinograde;

Starckovo klajno ali redilno apno, najboljši podpomoček za dobro rejenje domačih živali, priporoča in pošilja navodila brezplačno

trgovina z železnino **„Merkur“**

Peter Majdič, Celje.

Bogata zaloga raznovrstne železnine, poljedelskega orodja in strojev.

TRSNE ŠKARJE!

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejejo izmečke in odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in črevа. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter kóliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka. — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat	(12 stekl.)	. . 4 K
3 ducati	(36 „	. . 11 „
5 ducat.	(60 „	. . 17 „
10 ducat.	(120 „	. . 32 „

Ustanovljena leta 1360.

Mestna lekarna

ZAGREB

Markov trg št. 36.

(1) 20-2 Zdravje je največje bogastvo!

Dragotin Hribar

trgovina knjig, papirja, pisalnega in risalnega orodja; tiskarna in knjigoveznica

v Celji

priporoča gosp. trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega papirja za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih risank in pisank, in posebno le lastno zalogo najboljših zvezkov pod imenom: »Spodnještajerska zaloga risank in pisank«; Hardtmuthovih in drugih svinčnikov in angleških peres po originalnih tovarniških cenah.

Dalje priporoča zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatlje za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah.

Posebno lep izber papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah. — Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izber albumov za fotografije in spomenice, map za pisma in papirje, tintnikov, okvire za fotografije, listnic itd.

Šolske in molitvene knjige; prekupcem še poseben popust.

Sv. podobice v vseh velikostih po najnižjih cenah. Preskrbi se tudi vsakovrstni tisek na podobice.

priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slav. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska po najnovejšem okusu in najelegantnejši obliki v raznovrstnih barvah.

Izdeluje knjige, brošurice, časopise, letna poročila, prospekte, vstopnice, dekrete, plakate, vabila, vožne liste, mrtvaške liste, vizitnice, naslovnice, cenike, imenike, kuverte s firmo, pobotnice, pravila, tabele za urade itd. — Vedno v zalogi so obrazci za posojilnice, sodnije, občine, šole itd.; kakor tudi v več krasnih barvah tiskane diplome za častne občane in častne člane.

V moji **knjigoveznici** se izvršujejo vsa knjigoveška in galanterijska dela, bodisi priprosta kakor tudi najfinejša priznano trdno in ukusno. Ker je moja knjigoveznica preskrbljena z vsemi potrebnimi stroji najnovejše sestave, vsprejema ter cenó in kar najhitreje izvršuje tudi največja naročila.

Lastnina in tisk D. Hribarja v Celju. Odgovorni urednik in izdajatelj Anton Ekar.